

Šonġadâhlaahâ

Ovdâskode miâradâs miâldâsâvt asâttuvvoo:

1 loho

Almoliih njuolgâdusah

1 §

Laavâ ulme

Taan laavâst asâttuvvojeh mittomereh já raamih Suomâ šonġadâhpolitiik vuávâámân já ton olâšuttem čuávumân. Laavâ ulmen lii:

- 1) piävtálmittid já heiviittid oohtân šonġadâhnubâstus coggâmân já toos vuáhádumân viggee tooimâi vuávám já olâšuttem čuávum;
- 2) nonnid ovdâskode já aalmug máhđulâšvuodâid uásálistid já vaiguttid šonġadâhpolitiik vuávâámân.

2 §

Laavâ já vuávâmvuáhâduv mittomereh

Laavâ já ton miâldâsii šonġadâhpolitiik vuávâmvuáhâduv ulmen lii jieijâs uásild visâsmittid, ete:

- 1) ulmuu tooimâi tovâtem šaddovistekaasui luoštuuh kiäppâneh já njiäluu tovâtem lappuumeh stuáruh nuuvt, ete šaddovistekaasui luoštuuh láá enâmustáá siämmáá stuárráh ko lappuumeh majemustáá ive 2035 já ete lappuumeh šaddeh já luoštuuh kiäppâneh ain meiddei tast maġa;
- 2) ulmuu tooimâi tovâtem nuáđijyehim- já luoštâkävppisektor oohtânrekinistum šaddovistekaasui luoštuuh áimukiârdân kiäppâneh ive 2030 räi ucemustáá 60 prosenttid já ive 2040 räi ucemustáá 80 prosenttid ive 1990 iâhtun;
- 3) ulmuu tooimâi tovâtem nuáđijyehim- já luoštâkävppisektor oohtânrekinistum šaddovistekaasui luoštuuh áimukiârdân kiäppâneh ive 2050 räi ucemustáá 90 prosenttid, mutâ viggâmuš lii táásán 95 prosenttid ive 1990 iâhtun; já
- 4) aalmuglij toimâiguin vuáhâduvvoo šonġadâhnubâstusân oovdedmâin šonġadâhriiskâi haldâšem já šonġadâhkilleelvuodâ.

Laavâ já ton miâldâsii šonġadâhpolitiik vuávâmvuáhâduv ulmen lii meiddei visâsmittid jieijâs uásild Suomâ čannee sopâmušâin sehe Euroop union lahâaasâtmist šaddee šaddovistekaasui keeppidmân já čuávumân, njiäluu nonniimân sehe vuáhádumân kyeskee kenigâsvuodâi olâšuttem. Jis Suomâ čannee almugijkoskâsii sopâmušân tâi Euroop union lahâaasâtmân kuleh

čovgáduboh šaddovistekaasui luoštuid tâi lappuumáid kyeskee ulmeh ko ovdil mainášum, 1 moment čuággáin 1—3 uáivildum ulmeh kalgeh vuáđuduđ tooid.

Lasseen laavâ já ton miáldásii šonjádâhpolitiik vuávámvuáháduv mittomeerrin lii:

- 1) visásmittid jiejjás uásild šonjádâhtoimâi vuoigâlášvuodâ já kilelis ovdánem;
- 2) turvid jiejjás uásild sámmilij máhđulášvuodâid paijeentoollâd já ovdedid jiejjás kielâ já kulttuur.

3 §

Heiviittensyergi

Taan laahâ heiviittuvvoo staatâ virgeomáhái pargoid šonjádâhpolitiik vuávámij hammiimist sehe toi olášuttem visásmittimist.

Luoštákävppisektorân kullee šaddovistekaasui luoštuin já tooimâin toi kepidem várás asáttuvvoo luoštákävppilaavâst (311/2011), kirdemjotoluv luoštákävppist adelum laavâst (34/2010) já Kioto mekanismij kevttimist adelum laavâst (109/2007).

4 §

Vaiguttâsah eres vuávámân já miáráđâstohâmân

Taan laavâ vuáđuld hámmejum vuávámij kalga, ton miel mii tain eres laavâin sierâ asáttuvvoo, vâldid huámášumân ko vuávájuh já merideh eres lahâasátem vuáđuld šaddovistekaasui luoštuid já lappuumáid vaigutteijee já šonjádâhnuvástusân vuáhádumân kyeskee tooimâin.

5 §

Šonjádâhnuvástus coggâm já toos vuáhádume ovdedeijee tooimah

Staatâ virgeomáhâáh kalgeh toimâinis ovdedid taan laavâ miáldásij mittomeerij já vuávámij olášuttem.

6 §

Miáruštálmeh

Taan laavâst uáivilduvvojeh:

- 1) *šaddovistekaasuin* čidđâdioksid, meetaan, typpioksidul, fluorâčidđâčaaasah, perfluorâčidđâčaaasah, riššâheksafluorid, typpitrifluorid já eres áimukeerdi luánduliih já ulmuu tooimâi tovâtem kaasuhámásiih amnáseh, moh vâldih vuástá já vuolgâtteh ovdâskulij infraruopsissuonjârdem;

2) *šonjádáhnubástussáin* taggaar nubástus šonjádúvást, mii lii šoddâm eennâmpáálu áimukeerdi häämi njuolgist teikâ epinjuolgist nubástuttee ulmuu tooimâi tiet já mii lii stuárráb ko šonjádúv luánduláš mulsâšuddâm taggaar äigipaajeest mon puáhtá verdidid;

3) *šonjádáhnubástus coggámáin* ulmuu tooimâi tovâtem šaddovistekaasuluoštui šoddâm já toi áimukiárdán peessâm estim, njiálui nanodem sehe eres šonjádáhnubástus vaiguttásái láivudem tâi meddâlistem;

4) *šonjádáhnubástusán vuáhádumijn* tooimah, moiguin rahttâtâđ já vuáhádud šonjádáhnubástusán já ton vaiguttássáid sehe tooimah, moiguin puáhtá ávhástálláđ šonjádáhnubástusán lahtojeijee vaiguttásáiguin;

5) *aalmuglij šaddovistekaasui inventaariovuáhádúvváin* energiaunion já šonjádáhtooimâi haaldâšmist, Euroop parlament já rááđi asáttásái (EY) N:o 663/2009 já (EY) N:o 715/2009, Euroop parlament já rááđi direktivij 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU já 2013/30/EU, rááđi direktivij 2009/119/EY já (EU) 2015/652 muttemist sehe Euroop parlament já rááđi asáttâs (EU) N:o 525/2013 koomeetmist adelum Euroop parlament já rááđi asáttâs (EU) 2018/1999 2 artikkâl 12 čuággást uáivildum aalmugláš inventaariovuáhádáh;

6) *aalmuglii politiiktoomâi raportistemvuáhádúvváin* 5 čuággást mainâšum asáttâs 2 artikkâl 6 čuággást uáivildum politikkárij, tooimâi sehe ennustásái vuáhádáh;

7) *luoštákävppisektor luoštuiiguin* luoštákävppilaavâ 2—5 §:st uáivildum mainâšum laavâ heiviittensuárgán kullee luoštuuh já kirdemjotoluv luoštákävppist adelum laavâ 2 §:st uáivildum mainâšum laavâ heiviittensuárgán kullee luoštuuh;

8) *nuáđijyehimsektor luoštuiiguin* čannee ihásijn šaddovistekaasuluoštui keeppidmijn jeessânstaatâin iivij 2021—2030, moiguin ovdeduvvojeh šonjádáhtooimah Paariis sopâmuš čonnâsmij olášuttem várás, sehe asáttâs (EU) N:o 525/2013 muttemist adelum Euroop parlament já rááđi asáttâs (EU) 2018/842 3 artikkâl 1 čuággást uáivildum šaddovistekaasui luoštuuh;

9) *eennâmkevttimsektoráin* aalmuglii šaddovistekaasui inventaariovuáhádúvást onnum eennâmkevttim, eennâmkevttim nubástus já vyevdituálu –sektor miáldásiih eennâmkevttimluokah:

- a) vyevdieennâm;
- b) viljâlemeennâm;
- c) sinokuávluh;
- d) njeeših;
- e) rahtum eennâm;
- f) eres eennâm;

10) *njiáloin* proosees, toimâ tâi mekanism, mii čana šaddovistekaasu, aerosol tâi šaddovistekaasu ovdátääsi áimukeerdist;

11) *lappuumáin* tot šaddovistekaasui meeri, mon njiálu čana áimukeerdist tiätu ääigi siste.

2 loho

Vuávámvuáhádáh

7 §

Šonjadâhpolitiik vuávámvuáhádâh

Taan laavâ miäldásii šonjadâhpolitiik vuávámvuáhádâh šadda čuávuváin šonjadâhpolitiik vuávámijn:

- 1) kuhes äigikooská šonjadâhvuávám;
- 2) aalmuglâš šonjadâhnuvástusân vuáhádumvuávám;
- 3) koskâkuhes äigikooská šonjadâhvuávám;
- 4) eennâmkevttimsektor šonjadâhvuávám.

Šonjadâhpolitiik vuávámvuáháduvâst miäruštâllojeh mittomereh šaddovistekaasui luoštui keeppidmân, njiäluu nannoodmân já šonjadâhnuvástusân vuáhádumân sehe toi olášutmân tarbâšum tooimah sierâ haldättâhsuorgijn.

8 §

Šonjadâhpolitiik vuávámij almoliuh vátámâšah

Šonjadâhnuvástus coggâmân já toos vuáhádumân kyeskee mittomeerijd já tooimâid kalga asättid vuávámijn ääigitásásii tiedâlii tiäđu vuáđuld nuuvt, ete vâldojeh huámášumân šonjadâhnuvástus ovdánem, ton tuodânalásiih positivliih já negativliih vaiguttâsah, toos lahtojeejee vaarah já riiskah sehe máhđulâšvuodâh luhottesvuodâi estimân já toi háitulij vaiguttâsâi rajiimân.

Vuávámijn kalga oovdânpyehtid Suomâ čannee almugijkoskâsijn sopâmušâin já Euroop union lahâasâtmist šaddee kenigâsvuodâid já vuávámijguin kalga uásild visásmittid kenigâsvuodâi olášume. Vuávámij valmâštâlmist kalga lasseen vâldid huámášumân:

- 1) aalmuglii šaddovistekaasuluoštui inventaariovuáháduvâst já aalmuglii politiiktooimâi raportistemvuáháduvâst pyevtittum tiäđuid;
- 2) arvâlusâid almugijkoskâsii já Euroop union šonjadâhpolitiik ovdánmist;
- 3) pirâslijd, ekonomâlijd já sosiaallijd tahheid kilelis ovdánem prinsii pij miäldâsávt;
- 4) šonjadâhnuvástus coggâmân já toos vuáhádumân kyeskee tooimâi kolopehtilvuodâ;
- 5) šaddovistekaasui keeppidmân, njiäluu naanoodmân sehe šonjadâhnuvástusân vuáhádumân kyeskee teknologia tääsi já ovdánem;
- 6) vuávámij oohânheiviittem taarbâšlij oosij energia- já jotolâhpolitiik vuávámáin;
- 7) vuávámij máhđulijd vaiguttâsâid päikkieennâmlâš purrâmuštoorvon
- 8) vuávámij máhđulijd vaiguttâsâid luându maanġamuáđusâšvuotân;
- 9) eres ko čuággáin 1—8 uáivildum siärváduv ovdánem tááhust tehâlijd tahheid.

9 §

Kuhes äigikooská šonjadâhvuávám

Statâräädi tuhhit ucemustáá ohtii love ivveest kuhes äigikooská šonjadâhvuávám. Vuávámist oovdânpuáhtojeh 2 §:st uáivildum mittomeerij olášuttem vârás čuávuvááh ääsih:

- 1) nuáđijyehim-, luoštâkävppi- ja eennâmkevttimsektor oohânrekinistum šaddovistekaasui luoštui já lappuumij ovdánmân kyeskee skenaarior, moh luávdih ucemustáá čuávuvâš 30 ihheed

já main váldojeh huámášumán šaddovistekaasui luoštui kepidem, njiälui nanodem já šonjádâhnuvástusân vuáhádume.

2) 2 § 1 moment 3 čuággást uáivildum šaddovistekaasui kepidemmittomiárán sehe 1 čuággást uáivildum njiälui tovâtem lappuumij stuáruman kyeskee mittomiárán vuáduduvvee kuávdáš toimâsyergikuáhtásiih ovdánemmuulsâiävtuh;

3) arvâlus šaddovistekaasui luoštui kepidemvuovij já njiälui nanodemvuovij kuhes äigikooskâ ovdánemuáinusijn;

4) eres ko čuággáin 1—3 uáivildum taarbâšliih ääših.

10 §

Aalmuglâš šonjádâhnuvástusân vuáhádumvuávám

Statâräädi tuhhit aalmuglii šonjádâhnuvástusân vuáhádumvuávám ucemustáa jyehi nube valjâpaje. Vuáhádumvuávámist oovdânpuáhtojeh 2 §:st uáivildum mittomeerij olášuttem várás čuávuvááh ääših:

1) ääigitásásâš riskâ- já rašodâhtarkkum;

2) vuáhádume haldâttâhsyergikuáhtásâš, haldâttâhsuorgij raajijd rasteldittee já kuávlulâš tarkkum táárbu mielđ;

3) tooimah vuáhádume mittomeerij olášutmân já arvâlus toi vaigutteijeevuodâst;

4) eres ko čuággáin 1—3 uáivildum taarbâšliih ääših.

Toi valjâpooij ääigi, kuás ij lah 1 momentist uáivildum kenigâsvuotâ ráhtid vuávám, kalga kuittâg árvuštállâđ vyeimist orroo vuávám ääigitásásâšvuodâ já uđđâ tooimâi táárbu.

11 §

Koskâkuhes äigikooskâ šonjádâhvuávám

Statâräädi tuhhit ohtii valjâpaajeest koskâkuhes äigikooskâ šonjádâhvuávám. Vuávámist oovdânpuáhtojeh 2 §:st uáivildum mittomeerij olášuttem várás čuávuvááh ääših:

1) mittomeeri nuáđijyehimsektor šaddovistekaasui luoštui ovdánmist;

2) tooimah, moiguin ulmui tooimâi tovâtem nuáđijyehimsektor šaddovistekaasui luoštuuh kepiduvvojeh;

3) tiäđuh šaddovistekaasui luoštui já lappuumij ovdánmist;

4) arvâlusah šaddovistekaasui luoštui ovdánmist já tooimâi vaiguttâsâin toid;

5) eres ko čuággáin 1—4 uáivildum taarbâšliih ääših.

Ovdil 1 moomeent 3 já 4 čuággást uáivildum tiäđuin já arvâlusâin oovdânpuáhtojeh čuávuvááh ääših:

1) tiäđuh nuáđijyehim- já luoštâkävppisektor oohtânrekinistum šaddovistekaasui luoštui ovdánmist ive 1990 ráäjist;

2) tiäđuh luoštâkävppisektor, nuáđijyehimsektor já eennâmkevttimsektor luoštui já lappuumij ovdánmist ive 2005 ráäjist;

3) arvâlus nuáđijyehim- já luoštâkävppisektor oohtânrekinistum šaddovistekaasui luoštui já sierâ nuáđijyehimsektor luoštui ovdánmist vuávám tuhhiitem čuávvo 10–15 ive ääigi táálái tooimâi vuáduđ;

- 4) arvâlus nuáđijyehimsektor luoštui ovdánmist vuávám tuhhiitem čuávvo 10–15 ive äägi táálái já uđđâ tooimâi vuáđuld;
- 5) eres ko 1—4 čuággáin uáivildum taarbâšliih ääših.

12 §

Eennâmkevttimsektor šonjádâhvuávámeh

Statâräädi tuhhit eennâmkevttimsektor šonjádâhvuávám ucemustáa jyehti nube valjâpaje. Vuávámist oovdânpuáhtojeh 2 §:st uáivildum mittomeerij olášuttem várás čuávuvááh ääših:

- 1) mittomeeri šaddovistekaasui luoštui já lappuumij ovdánmist eennâmkevttimsektorist;
- 2) tooimah, moiguin šaddovistekaasui luoštuuh kepiduvvojeh já lappuumeh lasettuvvojeh eennâmkevttimsektorist;
- 3) tiáđuh šaddovistekaasui luoštui já lappuumij ovdánmist;
- 4) arvâlusah eennâmkevttimsektor šaddovistekaasui luoštui já lappuumij ovdánmist já tooimâi vaiguttâsâst toid;
- 5) eres ko čuággáin 1—4 uáivildum tarbâšliih ääših.

Ovdil 1 moomeent 3 já 4 čuággást uáivildum tiáđuin já arvâlusâin oovdânpuáhtojeh čuávuvááh ääših:

- 1) tiáđuh nuáđijyehim- já luoštâkävppisektor oohtânrekinistum šaddovistekaasui luoštui ovdánmist ive 1990 ráájist;
- 2) tiáđuh eennâmkevttimsektor šaddovistekaasui luoštui já lappuumij ovdánmist ive 1990 ráájist;
- 3) arvâlus eennâmkevttimsektor šaddovistekaasui luoštui já lappuumij ovdánmist vuávám tuhhiitem čuávvo 10—15 ive äägi táálái tooimâi vuáđuld;
- 4) arvâlus eennâmkevttimsektor šaddovistekaasui luoštui já lappuumij ovdánmist vuávám tuhhiitem čuávvo 10—15 ive äägi táálái já uđđâ tooimâi vuáđuld;
- 5) eres ko čuággáin 1—4 uáivildum taarbâšliih ääših.

Toi valjâpoojij äägi, kuás ij lah 1 momentist uáivildum kenigâsvuotâ ráhtid vuávám, kalga kuittâg árvuštállâd vyeimist orroo vuávám ääigitâsâsâsvuotâ já uđđâ tooimâi táárbu.

13 §

Šonjádâhpolitiik vuávámij valmâštállâm

Ovdil 9—12 §:st uáivildum šonjádâhpolitiik vuávámij valmâštâldijn kalga värivid aalmugân tile uápâsmid vuávámhammiittâsân sehe oovdânpyehtid tast uáivilis. Lasseen kuávdáš virgeomâhâin já siârvusijn sehe 20 §:st uáivildum šonjádâhpanelist já 21 §:st uáivildum sâmmilii šonjádâhrááđist kalga táttud čiálkkámuš vuávámhammiittâsâst. Čiálkkámuš kalga táttud meiddei sâmitiggeest já nuorttâlij sijdâčuákkimist.

Šonjádâhpolitiik vuávámij pirâsvaiguttâsâi árvuštâlmist asâttuvvo virgeomâhâi vuávámij já ohjelmij pirâsvaiguttâsâi árvuštâlmist adelum laavâst (200/2005). Vuávámij ráhtim ohtâvuotâst meiddei toi ekonomâlijd já sosiaallijd sehe eres vaiguttâsâid kalga čielgâdid nuuvt vijdâht ko lii taarbâšlâš.

14 §

Sämikulttuur ovdedem

Ovdil 9—12 §:st uáivildum šonjádâhpolitiik vuávámij valmâštálmist váldoo huámášumán sämitiggeest adelum laavâst (974/1995) uáivildum sämmilij päikkikuávlust sämmilij vuoigâdvuotâ paijeentoollâđ já ovdediđ jieijâs kielâ já kulttuur. Taan vuoigâdvuodâ turvim tiet virgeomâhâš kalga vuávámijđ valmâštáldijnis ráđádállâđ sämitiggijn. Ráđádálmijn čuávvo sämitiggeest adelum laavâ 9 § miäldásâš monâttállám.

Vuávámij valmâštálmist váldoo huámášumán meiddei, mii nuorttâlâšlaavâst (253/1995) asáttuvvo nuorttâlâšaalmug já -kuávl eellimtiilij já áigápuátumáhđulâšvuodâi oovdedmist sehe nuorttâlâškulttuur paijeentolámist já oovdedmist.

3 loho

Raportistem já čuávum

15 §

Čielgiittâs ovdâskoodán

Statâräädi addel ovdâskoodán čielgiittâsâid jieijâs tuhhiitem:

- 1) 9 §:st uáivildum kuhes äigikooská šonjádâhvuávámist;
- 2) 10 §:st uáivildum aalmuglii šonjádâhnuváástus vuáhádumvuávámist;
- 3) 11 §:st uáivildum koskákuhes äigikooská šonjádâhvuávámist;
- 4) 12 §:st uáivildum eennâmkevttimsektor šonjádâhvuávámist.

16 §

Šonjádâhpolitiik vuávámij olášuttem čuávum

Statâräädi kalga čuávvuđ 9—12 §:st uáivildum šonjádâhpolitiik vuávámij olášume tuárvi ton pááhudmân, olášuttojeh-uv vuávámijn asáttum šonjádâhnuváástus coggâmân já vuáhádumán kyeskee mittomereh sehe 2 §:st uáivildum mittomereh. Čuávum vuáđuld statâräädi meerrid táárbu miel mittomeerij olášuttem várás tarbášum lasetooimân.

Statâräädi kalga čuávvuđ 2 §:st uáivildum mittomeerij pijssám ääigitásâsii šonjádâhnuváástus ovdánmân kyeskee tiedálii tiäđu vuáđuld sehe ton visásmitmân, ete mittomereh tevdih Suomâ čannee almugjikkoskâsij sopâmušâi já Euroop union lahâasâtem miäldâsijd kenigâsvuodâid.

Ovdil 9, 11 já 12 §:st uáivildum šonjádâhpolitiik vuávámáid kullee luostâ- já lappumovdánemarvâlusâi olášume kalga čuávvuđ aalmuglii šaddovistekaasui inventaariovuáháduvâst ihásávt pyevtittum šaddovistekaasuluoštuid kyeskee tiäđui vuáđuld. Lasseen vuávámij čuávumist kalga vâldiđ huámášumán aalmuglii politiiktoimâi raportistemvuáháduvâst pyevtittem tiäđuid.

Statâräädi kalga tiedettiđ aalmugân čuávum puátusijn.

17 §

Šonġadâhpolitiik vuávámij muttem

Statâräädi kalga 16 § 1 momentist uáivildum lasetoimáid kyeskee miáradâs mielid mutteđ 9—12 §:st uáivildum šonġadâhpolitiik vuávámijid. Vuávámij muttemist čuávvo, mii 13 já 14 §:st asâttuvvoo monâttâlmist, mon čuávuh vuávámij valmâštâlmist.

Ton lasseen, mii 1 momentist asâttuvvoo, 9—12 §:st uáivildum šonġadâhpolitiik vuávámijid puáhtá mutteđ meiddei toi siskeldem merhâsuumees tááhust uccâ tiáđuin oovdânpuáttám vááijuvvuodâi keežild. Tággáár ääši muttem puáhtá čodâldittid čuávuhánnáá 13 já 14 § miáldásii monâttâllâm.

18 §

Šonġadâhihemuštâlus

Statâräädi tooimât kalenderihásávt šonġadâhihemuštâlus ovdâskoodán. Šonġadâhihemuštâlus kalga siskeldid:

- 1) tiáđuud luoštui já lappuumij ovdánmist;
- 2) arvâlus šonġadâhpolitiik vuávámijn oovdânpuohtum táálái já vuávájum tooimâi pijssáámist čuávuváá 15 ihán asâttum mittomeerij olášuttem iáhtun já arvâlus toi olášuttem vaattâm 16 § 1 momentist uáivildum lasetooimâi táárbust;
- 3) tiáđuud 11 §:st uáivildum koskákuhes äigikooská šonġadâhvuávámân siskelduvvee luoštâkiápádâsmittomeerij olášuumeest;
- 4) tiáđuud 12 §:st uáivildum eennâmkevttimsektor šonġadâhvuávámân siskelduvvee luoštuid já lappuumáid kyeskee mittomeerij olášuumeest;
- 5) 2 čuággást uáivildum táálái já vuávájum tooimâi sehe 16 § 1 momentist uáivildum lasetooimâi olášumán kyeskee tiáđuud;
- 6) tuárvi vijđes arvâlus 10 §:st uáivildum vuáhádumvuávámân siskelduvvee vuáhádumtooimâi pijssáámist já pehtilvuodâst sehe táárbu mielid čielgiittâs vuávájum vuáhádumtooimâi olášuumeest haldâttâhsyergikuáhtásávt já kuávlulávt.

Pirâsministeriö kalga tiedettid aalmugân šonġadâhihemuštâlus addelmist já ton kuávdáš siskáldâsâst.

4 loho

Virgeomâhááh já eres tuáimeeh

19 §

Virgeomâháá pargoh

Jyehi ministeriö valmâštâl haldättâhsuárgásis kyeskee uási 9—12 §:st uáivildum šonĵádâhpolitiik vuáváámijn já tooimât haldättâhsuárgásis kyeskee tiäđuid 18 § miäldásii šonĵádâhihemuštâlus várás. Šonĵádâhpolitiik vuáváámij oohtânheiviitmist já čokkiimist västid 9 §:st uáivildum kuhes äigikooskâ šonĵádâhvuávám uásild pargo- já iälättâsministeriö, 10 §:st uáivildum aalmuglii šonĵádâhnuvástusân vuáhádumvuávám uásild eennâm- já meccituáluministeriö, 11 §:st uáivildum koskâkuhes äigikooskâ šonĵádâhvuávám uásild pirâsministeriö já 12 §:st uáivildum eennâmkevttimsektor šonĵádâhvuávám uásild eennâm- já meccituáluministeriö.

Taan laavâ miäldásij vuáváámij olâšuttem stivrim já čuávum kuleh toimâsyergistis jyehi ministeriön. Šonĵádâhihemuštâlus čokkiimist västid pirâsministeriö.

Šaddovistekaasui aalmuglii inventaariovuáháduv ovdâsvástádâsohtádâhhân tuáimá Lovottâhkuávdáš.

20 §

Suomâ šonĵádâhpaaneel

Statâräädi aasât neelji ive meriááigán häävild Suomâ šonĵádâhpaaneel, mii lii jiečânâs tiedlâš äššitobdeeargaan. Šonĵádâhpanelist kalga lede ovdâstem sierâ tiedâsuorgijn.

Šonĵádâhpaaneel pargon lii pyevtittid, čokkid já sierrid tiedálii tiäđu já tubdâđ tiätutáárbuid šonĵádâhnuvástus coggâmist já toos vuáhádumeest šonĵádâhpolitiik vuávám, olâšuttem, čuávum já miäradâstoohâm várás. Tai pargoi várás šonĵádâhpaaneel addel čiälkkámušâid šonĵádâhnuvástus coggâmân já toos vuáhádumân lahtojeeje šonĵádâhpolitiik äššikiirrijn. Šonĵádâhpaaneel puáhtá pyevtittid meiddei eres čielgâdâsâid já materialijd, main tot viestâđ táárbu miel aalmugân já miäradâstahheid. Suomâ šonĵádâhpaaneel jesânân puáhtá mäksid pargoost kuáhtulii päälhi.

Statâräädi asättâssáin puáhtá adelid täärhib njuolgâdusâid šonĵádâhpaaneel pargoin, čuákânpiejamist já eres šonĵádâhpaaneel toimâid kyeskee monättálmijn sehe jesânij valjiimist, toimâpaajeest já paalhijn.

21 §

Sämmilâš šonĵádâhräädi

Ovdil 9—12 §:st uáivildum šonĵádâhpolitiik vuáváámij valmâštállâm toorjân statâräädi noomât meriááigán sämmilii šonĵádâhräädi. Sämmilii šonĵádâhräädist kalgeh lede ovdâstum sämmilii ärbivuáválii tiäđu haldâseijeeh já ovdâstum kuávdáš tiedâsuorgijn.

Sämmilii šonĵádâhräädi pargon lii adelid čiälkkámušâid 9—12 §:st uáivildum šonĵádâhpolitiik vuáváámijn sämikulttuur ovedem uásild. Sämmilâš šonĵádâhräädi puáhtá čodâldittid meiddei eres šonĵádâhnuvástusân já sämmilâš kulttuurân já vuoigâdvođâid lahtojeeje tiätuvuáđu pyevtitmân kyeskee pargoid. Sämmilii šonĵádâhräädi jesânân puáhtá mäksid pargoost kuáhtulii päälhi.

Statâräädi asättâssáin puáhtá adelid täärhib njuolgâdusâid sämmilii šonĵádâhräädi pargoin, čuákânpiejamist, toimâpaajeest já eres šonĵádâhräädi toimân kyeskee monättálmijn sehe šonĵádâhräädi jesânij valjiimist, toimâpaajeest já paalhijn.

5 loho

Vuáimánpuáttim

22 §

Vuáimánpuáttim

Taat laahâ puátá vuáimán syeinimáánu 1. peeivi 2022.
Tain lavváin komettuvvoo šonjádâhlaahâ (609/2015).

23 §

Sirdâšemnjuolgâdusah

Vuossâmuu 9 §:st uáivildum kuhes äigikooskâ šonjádâhvuávám kalga tuhhiittid majemustáá ive 2025.

Ovdil 11 §:st uáivildum koskâkuhes äigikooskâ šonjádâhvuávám kalga tuhhiittid vuossâmuu tove taan laavâ vuáimánpuáttim maŋa älgee vuossâmuu valjâpaje ääigi. Ovdil 10 §:st uáivildum aalmuglii šonjádâhnuvástusân vuáhádumvuávám já 12 §:st uáivildum eennâmkevttimsektor šonjádâhvuávám kalga tuhhiittid vuossâmuu tove majemustáá taan laavâ vuáimánpuáttim maŋa älgee nube valjâpaje ääigi. Kuittâg 10 § 2 momentist já 12 § 3 momentist uáivildum árvuštállâm kalga porgâd vuossâmuu tove taan laavâ vuáimánpuáttim maŋa älgee vuossâmuu valjâpaje ääigi, jis ton valjâpaje ääigi ij tuhhiittuu 10 já 12 §:st uáivildum vuávám.

Tagarij šonjádâhpolitiik vuávámij, moi valmâštállâm lii koskân talle ko taat laahâ puátá vuáimán, valmâštmân já siskáldásân heiviittuvvojeh njuolgâdusah, moh láá lamaš vyeimist talle ko taat laahâ puátá vuáimán.

Taan laavâ 3 loho heiviittuvvoo meiddei toid šonjádâhpolitiik vuávámáid, moh láá vyeimist ko taat laahâ puátá vuáimán.

Naantalist já Helsigist 10.6.2022

Täsivääldi President

Sauli Niinistö

Pirâs- já šonjádâhminister Maria Ohisalo